

ВИХІД ТА ЯКІСТЬ ГІБРИДНОГО НАСІННЯ ПОМІДОРА НЕЗАБУДКА F₁ І КОНСУЕЛО F₁ ЗА РІЗНИХ УМОВ ВИРОЩУВАННЯ БАТЬКІВСЬКИХ ФОРМ

С.М. Михайлик, науковий співробітник
Сирецький дендрологічний парк

Помідор – найпоширеніша культура в захищеному ґрунті і питання підвищення його врожайності є актуальним. Серед гетерозисних гібридів індетермінантного типу, які вирощують в умовах захищеного ґрунту, переважають гібриди зарубіжної селекції. Українські селекціонери створюють високоврожайні, високотоварні, стійкі до комплексу найбільш поширених у захищеному ґрунті хвороб гетерозисні гібриди помідора інтенсивного типу. Використання нових вітчизняних гібридів помідора – один із резервів підвищення врожайності і зниження собівартості плодів. Їх поширення у промисловому виробництві потребує удосконалення технології розмноження гібридного насіння. Це дозволить оптимізувати процес його виробництва і забезпечить високі посівні якості для використання в умовах захищеного ґрунту. Якість насіння в значній мірі залежить від комплексу екологічних умов, у яких відбувається його формування і досягання. Екологічні умови, викликаючи певні зміни в біології рослин, впливають і на якість насіння. Отже, високоякісне насіння вирощене на високому агрофоні із збереженням екологічної безпеки, здатне збільшити врожайність плодів і покращити їх якість. Разом з тим вартість насіння є суттєвою складовою собівартості продукції. Тому оптимізація його виробництва дозволить її знизити.

Експериментальну роботу виконували впродовж 2007 – 2010 рр. у зимовій і плівковій теплицях та у відкритому ґрунті ВАТ «Київська овочева фабрика» м. Київ. Вихідні форми досліджуваних гібридів висаджували у зимовій, плівковій теплицях та у відкритому ґрунті. Материнською формою гібридів помідора Незабудка F₁ і Консуело F₁ є лінія Рапсодія F₁₀. Результати наших спостережень свідчать про те, що умови вирощування значно впливають на ріст і розвиток рослин материнської лінії досліджуваних гібридів помідора.

У плівковій теплиці з контурним обігрівом ґрунту і повітря вегетаційний період батьківських форм гібридів помідора зменшується на 45 діб у порівнянні із зимовою гідропонною теплицею, де його тривалість складає 226 діб. Період плодоношення (на 8-ми китицях) у плівковій теплиці коротший на 9 діб і триває 74 доби. У відкритому ґрунті вегетаційний період і плодоношення ще більш стислі (164 і 55

діб), але збір плодів можливий тільки з 3-4 китиць. Найбільший вихід гібридного насіння помідора отримали в умовах плівкової теплиці. Урожайність насіння гібриду Консуело F₁ сягала 19,3 г/м², гібриду Незабудка F₁ – 16,6 г/м². Хоча насінництво індетермінантних гібридів помідора для закритого ґрунту можливе в усіх досліджуваних нами умовах.

Результати проведених досліджень свідчать про те, що умови вирощування впливають на фізичну та посівну якість насіння. Найбільш високоякісне насіння формується в умовах плівкової теплиці з контурним обігрівом ґрунту і повітря. Маса 1000 насінин гібриду Незабудка F₁ складала 4,6 г, Консуело F₁ – 4,1 г. Енергія проростання та схожість насіння у гібриду Незабудка F₁ сягала 91,2 і 94,0%, а у Консуело F₁ – 95,5 і 98,3 %. У насіння з відкритого ґрунту якісні показники виявилися гіршими. Його схожість була найнижчою (Незабудка F₁ – 59,0%, Консуело F₁ – 63,2%).

За енергією проростання і схожістю насіння гібриду Консуело F₁ переважало насіння Незабудки F₁. Скоріше за все це сортова особливість гібридів. Насіння, яке використовували у якості еталону обох гібридів, продемонструвало дещо кращу енергію проростання і схожість. Але така перевага не суттєва і її значення знаходиться в межах помилки дослідю.